

"МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗОЛ"

ОД КНИГАТА НА
ХАНС-ЛОТАР ШТЕПАН
"МАКЕДОНСКИОТ ЈАЗОЛ" - Идентитетот
на Македонците прикажан на примерот
на Балканскиот сојуз (1878-1914)

Во работниот наслов се тематизира проблемот на идентитетот на Македонците. Македонскиот читател, сосема логично, својот идентитет го следи како нешто саморазбирливо; меѓутоа, тој би требало да земе предвид дека соседните држави до денешен ден се обидуваат со проблематични аргументи да ги втемелат нивните претензии за македонскиот јазик, името и територијата, кои на Македонците не им дозволуваат никаков сопствен идентитет. Почнувајќи од Берлинскиот конгрес во 1878 г., но особено по Балканските војни од 1912/1913 г. тие ги повторуваат своите фалсификувани барања, притоа надевајќи се на тоа дека еден ден тие би созреле во неотповикливи вистини. Следствено на тоа, семејството на народите беше погрешно информирано за идентитетот на Македонците, а сега тоа ќе може да си направи објективна слика за историјата на Македонците. Истражувањето се темели врз (необјавените) акти на Политичкиот архив на германското Министерство за надворешни работи.

Подготвила: Милева ЛАЗОВА

МНОГУМИНА БИ ПРОФИТ ОД ПРОПАЃАЊЕТО НА МАКЕДОНИЈА

Етничките Албанци во Македонија веќе направија еден насилен чекор. Со помош на избрзаниот, во основа не и злонамерен, но сепак непромислен притисок на Западот врз македонската Влада и Собранието, на албанското малцинство во Македонија му се обезбеди право на вето во донесувањето на закони - наводно "само" за закони кои ги тинираат малцинствата. Но, како што лето то 2002 година неофицијално рече амбасадорот Шрамаер: "Кој закон не го прави тоа?" И сега Албанците во Македонија можат по волја да одобруваат и да спречуваат закони: албанското малцинство може без напор да го мајоризира македонското мнозинство.

Тоа значи, како исход на една меѓународна акција на Западот, во еден уникатен и понижувачки случај, на Македонците во сопствената држава им се одзема гласот. Понатамошниот тек на наста-

ните лесно може да се предвиди: исто како и од Западна Македонија, и од северниот дел на главниот град Скопје, по пат на темпирани плански проширувања на албанските "поседи", систематски ќе се протеруваат македонските жители. И доколку Македонците се осмелат да се пожалат на етничко чистење, претставниците на Албанците во европските главни градови и во меѓународните организации ќе почнат да се жалат: Видете само како се обидуваат да не оцрнат - тие тврдат дека не можат да се вратат во своите домови и села. Тоа е лага. Секако дека секој што сака може слободно да се врати!

Всушност, најхрабрите Македонци навистина можат повторно да ги изградат своите запалени куќи. Но, по втор пат или по трет пат. ОН останува нема. Американците и Европејците молчат. Каде се многуте, инаку активни, организации

за заштита на човековите права? Каде е Ден Хаг, каде е Карла дел Понте? Наместо тоа, од страна на САД и на ЕУ, македонската Влада беше принудена да амнестира терористи. Некои од нив се на политички функции во Македонија. Ќе останат ли мирни, како што се претставила? Не треба да се биде видовит, па да се претпостави какви ќе бидат последиците за македонското население - и за Европа - доколку не биде така.

Решението на македонско-албанскиот конфликт, како што наведува проф. Хепкен, "многу зависи од натамошниот развој на настаните во Косово"!

"Особено ако овие се доближат до независност, ќе се почувствуваат осетни реакции во Македонија, при што може да се очекува покренување на барањето за обединување на регионите населени со Албанци во Западна Македонија со независната Република Косово. Овој по-

ЕКСКЛУЗИВЕН ФЕЛТОН

ѓањето на Македонија.

АНТИЧКИТЕ МАКЕДОНЦИ...

се сметаат за еден од најстарите народи во Југоисточна Европа. Старите Грци ги сметале за варвари, бидејќи не говореле грчки, и дури подоцна им дозволиле учество на Олимписките игри - според проф. Розен, прв пат учествувале во 476 г. пред Христ.

тенцијал на опасност е соодветен само за тоа да ја зголеми недовербата на Македонците кон етничкото албанско малцинство во нивната Република".

Меѓународната заедница ги испочитува уставно-правните консеквенци од слободните избори во ноември/декември 1990 година и референдумот од 8. 9. 1991 г. во Македонија. Но, не стори ништо околу условувањата од соседните држави. И уште полошо. Без приговор - и сосема очигледно без основа - го одобри грчкото барање за наметнување на провизорното име "Бивша Југословенска Република Македонија" ("БЈРМ"):

та. Од стапувањето на власт на Филип Втори во 359 г. пр. н. е. Грција сè повеќе станувала зависна од Македонија. По катастрофалниот пораз кој кралот Филип им го нанел на Грците во 338 г. тој ја воспоставил "Македонската хегемонија" во Коринтскиот сојуз. По уништувањето на Теба од страна на Александар на почетокот од неговиот поход кон Персија, македонските кралеви сè посилено влијаеле врз судбината на Грција. (За да се согледа високиот углед кој го уживал овој стратег, доволно е да се потсетиме какво мислење за него имале неговите противници, на пример, Персијците: Тие на Александар му го дале прекарот "Велики"). Грчкиот обид за ослободување по смртта на Александар во 323 г. пр. н. е. бил задушен во Ламиската војна (323-322): македонските трупи ја зазеле Атина. Вистинското ослободување им пошло од рака дури по 100 години (225), но било со кус век, бидејќи кралот Антигониос II Гонатас во 224 г. пр. н. е. повторно воспоставил Елинистички сојуз под македонска хегемонија.

ИРАЛЕ

Атина, за разлика од Бугарија и од Србија, може да си дозволи како сака да се однесува со ЕУ и со НАТО-кандидатот Македонија, бидејќи Грција како членка не мора да стравува од притисок, а уште помалку од исклучување од овие организации, во најлош случај може да добие блага опомена.

Населението, Собранието и Владата на Македонија мораат да живеат со актот дека откако конечно стекнаа независност и слобода, тие зависат од добрата или од лошата волја на својот сосед. Совесно на сегашниот политички морал и на констелацијата на силите во Европа, една членка на ЕУ може да си дозволи, и покрај неоснованото образложение, на една призната и суверена европска држава да ѝ го спречува конечниот пристап кон европските и светските институции под своето уставно име - очигледно неопределено долго. Една неприфатлива состојба.

Постои сомневање дека, преку ова оневозможување, се сака на македонската држава да ѝ се отргне тлото под нозете на нејзината егзистенција, за да се препушти на уништување. Во тоа не мора, како што веќе е посочено, да учествува само Грција. Како што се виде на крајот на XIX и на почетокот на XX век, и како што повторно се покажува на почетокот на XXI век, има доволно заинтересирани, кои би профитирале од пропа-

Несомнено е дека Македонија потпаднала под влијанието на елинизмот, ширен од страна на Римската Империја (колонијален и робовладетелски систем, исто како Грција). По смртта на Александар, Александрија, под водство на македонските птоломеи, речиси 300 години била центар на културата на елинистичката ера, сè до моментот кога Египет во 30 г. пр. н. е., по смртта на Клеопатра VII, како последна голема елинистичка држава била анектирана од Рим. (Клеопатра како птоломејка со тоа била последната наследничка на македонските дијадочи на фараонскиот трон.)

Но, дали ова значи дека и Египет, Персија и Италија биле грчки?

Или Индија, Персија, Египет и Сирија би биле македонски?

Иван Минев го резимира ова потенцијално недоразбирање:

"За елинизмот, кој по освојувањата на Александар се прошири низ целиот тогашен свет (па и во Македонија), не треба да се има погрешно мислење дека е етнички грчки".

Дури по трите војни на Рим против Македонија од 215 г. пр. н. е., по битката

кај Пидна во 168 г. пр. н. е. дошло до пропаѓање на македонската држава, а со тоа и на нејзината хегемонија врз Грција. По последното востание на Андрискиј против Римјаните во 148 г. пр. н. е. Македонија станала римска провинција.

"Грција, како дел од провинцијата Македонија, им беше целосно потчинета на Римјаните". Најдоцна во времето на Диоклецијан, Македонија била поделена на два составни региона, Macedodnia Prima и Macedonia Secunda.

По делбата на империјата во 395 г. и по населувањето на Словените - Македонија останала составен дел на Источното Римско Царство, подоцна Византија.

Околу 400 г. од н. е. Римјаните, по околу 600-годишна експлоатација на колониите во Европа, Северна Африка, Мала Азија и на Балканот, морале да ги повлечат своите окупаторски трупи во Италија, за да ги одбранат сопствените граници од германските племиња.

"Во текот на V век, Словените преку унгарската рамнина и Молдавија продреа на југот". Во VI и во VII век Словените ја преплавиле Југоисточна Европа, каде живеат и до ден денес.

СЛОВЕНИТЕ... немале никаква етничка врска со античките Македонци, исто како и со Римјаните и со Грците, но сепак тоа било пред големата преселба на народите. Словенското населување на Балканот оттаму претставува оваа одделна фаза во историјата на овој регион. Со големата преселба на народите и на Балканот таа етнички се изменила, исто како и цела Европа, но без целосно искоренување на автохтоните народи. Тоа претходно не го сториле ниту Римјаните ниту, пак, Турците по нив. Токму спротивното, со сета етничка разноликост дошло до "оформување на мултиетничко население".

Од друга страна, новите влијанија продреле сè до имињата. Слично како и во вековите на римското владеење, поради темелните промени настанати со населувањето на Словените во времето на големата преселба на народите, речиси сите места во цела Југоисточна Европа ги загубиле своите поранешни имиња.

"Дури и византиските автори се жалеа на исчезнувањето на грчките имиња и на нивната замена со словенски". (Во Грција!)

Ги снемало и имињата на државите, бидејќи Словените на своите населени региони им ги дале имињата на нивните словенски племиња. (Една земја доби - подоцна - име кое не било словенско, туку турско-татарско, значи име по нивното турско племе: Бугарија.) Словенските новодоселеници само во два случаја ги задржале старите имиња на регионите каде се населиле, и ги презеле имињата на останатиот дел од населението, кои дотогаш останале: во Грција и во Македонија.

(продолжува)